

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 28.6.2010
KOM(2010)340 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o zkušenostech získaných ze statistického zjišťování sadů určitých druhů ovocných stromů, prováděného členskými státy v roce 2007 při uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/109/ES ze dne 19. prosince 2001

SEK(2010)776 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o zkušenostech získaných ze statistického zjišťování sadů určitých druhů ovocných stromů, prováděného členskými státy v roce 2007 při uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/109/ES ze dne 19. prosince 2001

1. ÚVOD (ROZSAH, SOUVISLOSTI, VNITROSTÁTNÍ PŘÁVNÍ PŘEDPISY)

Aby mohla Komise plnit úkoly, jimiž je pověřena v rámci společné zemědělské politiky (SZP) a jimiž ji pověřují předpisy Evropské unie (EU) upravující společnou organizaci trhu s ovocem a zeleninou, potřebuje být průběžně a přesně informována o produkčním potenciálu sadů nejdůležitějších druhů ovocných stromů v rámci EU a mít k dispozici střednědobé odhady tržní produkce a nabídky.

Základní zjišťování prováděné každých pět let se zaměřením na hlavní druhy ovocných stromů pěstovaných v sadech EU je metodou, která momentálně slouží k poskytování informací o některých z faktorů přispívajících k produkčnímu potenciálu sadů ovocných stromů: odrůdy, stáří stromů a hustota výsadby. Některé členské státy využívají této příležitosti ke shromažďování údajů o dalších faktorech, jako je specializace zemědělského podniku, technické řízení sadu, používané pracovní síly, skladování a obchod apod.

Tato zjišťování se provádějí od roku 1977. Základní zjišťování provedené v roce 2007 v sadech určitých druhů ovocných stromů proběhlo v 27 členských státech EU v rámci uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/109/ES¹ ze dne 19. prosince 2001 a v souladu s rozhodnutím Komise 2002/38/ES ze dne 27. prosince 2001,² kterým se stanoví parametry zjišťování a standardní kódy a pravidla pro přepis údajů ze zjišťování sadů určitých druhů ovocných stromů do strojově čitelné formy.

Podle čl. 4 odst. 4 směrnice 2001/109/ES zasílají členské státy Komisi metodickou zprávu o způsobu provedení zjišťování.

Tato zpráva o zkušenostech získaných ze statistického zjišťování prováděného v roce 2007 se předkládá v souladu s článkem 7 směrnice 2001/109/ES. Vychází ze zkušeností útvarů Komise a zejména z použití obdržených údajů, jakož i z připomínek a zkušeností, které členské státy uvedly v metodické zprávě (čl. 4 odst. 4 směrnice 2001/109/ES).

Podle ustanovení článku 4 směrnice 2001/109/ES mají členské státy oznámit Komisi výsledky zjišťování do 1. října roku, který následuje po roce zjišťování. Příslušná data jsou uvedena v příloze 1 této zprávy (viz pracovní dokument útvarů Komise).

Údaje od všech členských států byly předány v souladu s pravidly a technickými parametry stanovenými v rozhodnutí Komise 2002/38/ES.

¹ Úř. věst. L 13, 16.1.2002, s. 21.

² Úř. věst. L 16, 18.1.2002, s. 35.

2. PŮSOBNOST A OBSAH

2.1. Druhy, které jsou předmětem zjišťování (z právních předpisů EU a dalších právních předpisů)

Druhy stromů, které byly v roce 2007 v každém členském státu předmětem základního zjišťování, odpovídaly požadavkům stanoveným v příloze směrnice 2001/109/ES a byly uvedeny v rozhodnutí Komise 2008/690/ES ze dne 4. srpna 2008³. Jsou také uvedeny v příloze 2 této zprávy (viz pracovní dokument útvarů Komise). Údaje o sadech produkujících jablka a/nebo hrušky určené k jinému použití než jako stolní ovoce dobrovolně zaslalo Bulharsko, Německo, Irsko a Španělsko.

2.2. Podniky (minimální velikost zemědělských podniků a/nebo sadů)

Podle čl. 1 odst. 3 směrnice 2001/109/ES „se zjišťování provádí ve všech zemědělských podnicích s plochou osázenou ovocnými stromy, pokud je vypěstované ovoce určeno zcela nebo převážně pro trh“. V praxi se situace v jednotlivých členských státech navzájem liší, přičemž v některých případech není stanovena žádná mezní hodnota (tzn. že se zjišťování provádí ve všech podnicích), zatímco v jiných je stanovena mezní hodnota na úrovni daného členského státu (například 15 arů v České republice, 50 arů ve Francii a 100 arů v Lotyšsku). Kromě toho některé členské státy v jednotlivých zjišťováních své mezní hodnoty změnily.

3. TYP ZJIŠŤOVÁNÍ, ORGANIZACE ZJIŠŤOVÁNÍ A HARMONOGRAM (REFERENČNÍ DATUM)

V příloze 3 této zprávy (viz pracovní dokument útvarů Komise) je uvedena tabulka s přehledem metod zjišťování v jednotlivých členských státech. Z metodologického hlediska je nejvýznamnějším rysem zjišťování v roce 2007 to, že bylo tvořeno:

- (a) úplným seznamem v České republice, Dánsku, Německu, Irsku, Lotyšsku, Litvě, Nizozemsku, Rakousku, ve Slovinsku, na Slovensku, ve Finsku, Švédsku a Spojeném království,
- (b) rámcovým zjišťováním ve vybraných územních oblastech ve Španělsku a
- (c) zjišťováním ve vybraném vzorku zemědělských podniků v ostatních členských státech.

Některé členské státy poskytly určité konkrétní poznámky ohledně zjišťování, způsobu a podmínek, za kterých bylo zjišťování vypracováno, a získaných výsledků. Některé z těchto poznámek jsou shrnuty v následující tabulce.

³ Úř. věst. L 225, 23.8.2008, s. 14.

CZ	<p>Zjišťování proběhlo v České republice v roce 2007 poprvé.</p> <p>Přestože v minulosti probíhala podobná zjišťování s názvem „Soupis ovocných stromů a keřů“, poslední takové zjišťování se konalo v roce 1980. Od té doby shromažďuje Český statistický úřad základní údaje o produkci ovoce v rámci „Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin“ a „Strukturální šetření v zemědělství“.</p> <p>Šetření o sadech, které je prvním svého druhu, poskytuje podrobné informace o pěstování ovocných stromů v České republice.</p>
EE	<p>Zjišťování sadů ovocných stromů v roce 2007 bylo v Estonsku prvním svého druhu. Bylo provedeno společně se strukturálním šetřením v zemědělství za rok 2007. Ukazatele zjišťování byly doplněny do dotazníků pro strukturální šetření v zemědělství za rok 2007 jako samostatný oddíl. Nebyly zmíněny žádné obtíže s prováděním zjišťování. Většina odrůd patří mezi místní odrůdy.</p>
IE	<p>Bylo shromážděno významné množství doplňkových informací, pouze pro vnitrostátní účely.</p> <p>Patřily mezi ně tyto body:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zda byl pěstitel účastníkem systému zabezpečení jakosti; b) zda je pěstitel členem organizace producentů; c) podrobné údaje o počtech zaměstnanců; d) podrobné údaje o produkčních zařízeních a postupech sklizně; e) podrobné údaje o typických výnosech a hodnotě výnosů; f) podrobné údaje o odbytích pěstitelů; g) podrobné údaje o plánech pěstitelů týkajících se budoucího rozvoje; h) podrobné údaje o výnosech a hodnotě ekologické produkce jablek
IT	<p>Zjišťování sadů se v Itálii provádí od roku 1977 a představuje důležitý zdroj referenčních údajů pro odvětví pěstování ovocných stromů.</p> <p>Zjišťování sadů probíhala v pětiletých intervalech mezi roky 1977 a 2007.</p> <p>Cílem zjišťování je shromáždít podrobné informace o hlavních zemědělských podnicích s ovocnými stromy a relativním produkčním potenciálem za účelem poskytnutí orientace subjektům trhu. Kromě odpovědí na dotazy EU (směrnice 2001/109/ES) poskytuje zjišťování údaje, které slouží k odhadu hodnot pro celostátní účty. Vedle toho poskytuje informace o struktuře a produkci zemědělských podniků a dopadech politiky na toto odvětví; také umožňuje aktualizovat seznam zemědělských podniků.</p>
GR	<p>Zjišťování sadů zahrnuje všechny zemědělské podniky, ve kterých se v pravidelných hájích pěstuje jeden nebo více z osmi uvedených druhů ovocných stromů.</p> <p>Pravidelné háje jsou plochy se stromy, které jsou pěstovány v určitém uspořádání a tvoří kompaktní háje s přiměřeným počtem stromů na 1 <i>stremma</i> v závislosti na použitém systému výsadby (řídka výsadba, hustá výsadba, např. PALMETA v případě jabloní a hrušní, apod.). Pravidelné háje se dělí na NESMÍŠENÉ a SMÍŠENÉ pravidelné háje.</p>

	<p>Nesmíšené pravidelné háje jsou ty, které jsou tvořeny jen jedním druhem ovocných stromů, např. pouze hrušněmi nebo pouze jabloněmi atd.</p> <p>Smíšené pravidelné háje jsou takové pravidelné háje, které jsou osázeny více druhy stromů dohromady, např. pomerančovníky s olivovníky nebo hrušněmi s jabloněmi či broskvoněmi s třešněmi atd., přičemž stromy jednoho druhu se nacházejí mezi stromy jiných druhů v určitém pravidelném a ne zcela náhodném uspořádání. Méně zastoupený druh by přitom měl pokrývat alespoň 1/10 <i>stremma</i>. Pokud stromy tohoto druhu nepokrývají alespoň 1/10 <i>stremma</i>, považují se za roztroušené, i když se nacházejí v pravidelném uspořádání. Aby mohl být smíšený háj charakterizován jako pravidelný, není důležité to, že stromy v háji patří všechny do téže čeledi, nýbrž to, že stromy různých druhů tvoří kompaktní pravidelný háj.</p>
ES	<p>Zjišťování se provádí formou rámcového zjišťování v jednotlivých územních oblastech (MAST – <i>Marco de Áreas y Segmentos Territoriales</i>), které se ve Španělsku používá od počátku 90. let 20. století. Inspektoři patří ke společnosti, která řídí terénní práce ve španělském systému zemědělského pojištění, a každý rok provádějí zjišťování MAST.</p>
FR	<p>Zjišťování umožňuje lépe určit a popsat faktory, které ovlivňují produkční potenciál sadů, jako například odrůda, stáří, hustota výsadby apod. Tyto ukazatele jsou nezbytné pro vypracování správných prognóz (objem a časový plán produkce).</p> <p>Kromě otázek, které vyžaduje EU, obsahuje dotazník také tři další skupiny otázek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dalším cílem zjišťování bylo zjistit objemy produkce uváděné na trh a hlavní prodejní kanály, které producenti ovoce využívají. Nicméně se jedná pouze o částečnou studii uvádění ovoce na trh ve stádiu počátečního zaujímání pozic na trhu, a nikoli o rozbor celkové činnosti subjektů podílejících se na uvádění ovoce na trh. 2. Doplnkové informace o pěstování v sadech. 3. Sběr informací o stálých pracovních silách a sezónních nebo příležitostných pracovnících využívaných zemědělskými podniky, které pěstují ovoce. <p>Hlavní cíle zjišťování tedy spočívají ve sběru údajů o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • produkčních strukturách: umístění, velikosti, specializaci, využití půdy, • stálých a sezónních pracovních silách, • kapacitě pro skladování ovoce, • pěstebních metodách, co se týče zavlažování, ochrany proti povětrnostním podmínkám, jako je například mráz, specifikace používané pro různé druhy ovoce, • rozloze, hustotě a stáří sadu, zkoumaném produkčním potenciálu u jednotlivých odrůd každého druhu, • produkčních a distribučních kanálech ze zemědělského podniku (první uvedení na trh) podle jednotlivých druhů ovoce, • hlavních zemědělských postupech údržby sadu.
HU	<p>Podobně jako v roce 2001 pomáhaly sčítacím komisařům identifikovat každý sad během terénní fáze zjišťování katastrální mapy vybraných obcí. Kromě toho byly</p>

	<p>pro obce mající nejméně pět sadů k dispozici také ortofotografické snímky (poskytnuté Ústavem pro geodézii, kartografii a dálkový průzkum). Tyto ortofotografické snímky umožnily správně identifikovat a odlišit každý sad na základě vymezení hranic mezi nimi.</p> <p>Pro účely určení odrůd byla sčítacím komisařům poskytnuta příručka obsahující popis odrůd spolu s barevnými fotografiemi nebo obrázky. Popis mimo jiné obsahuje typické rysy daného ovoce, období zrání, tvar stromu a pěstební charakteristiky. Všechny tyto informace přispěly k odborné a kvalitativní identifikaci odrůd.</p> <p>Dotazníky pro rok 2007 obsahovaly předtištěné údaje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veškeré údaje zjištěné v roce 2001 byly zařazeny do dotazníku pro rok 2007. Pro záznam do dotazníku se používaly pouze výše uvedené kódy. Vyplňovat se musely pouze ty datové buňky, ve kterých došlo v porovnání s předchozími informacemi ke změně. Formulář měl zvláštní sloupec pro uvedení změn. Pokud byl údaj pro oba roky stejný, datová buňka v tomto zvláštním sloupci se ponechala prázdná. • V případě sadů vysázených po roce 2001 byly k dispozici jen určité informace z MARD-CAO, a to konkrétně identifikační číslo sadu, hrubá rozloha, kód druhu ovoce a údaje o provozovateli. Pouze tyto údaje mohly být v dotaznících předtištěny. Veškeré další informace bylo pochopitelně nutno ve formuláři vyplnit; bylo také možno pouze aktualizovat předtištěné údaje, pokud se od založení sadu změnily. <p>Během prováděcí fáze (terénní zjišťování) nebyla přítomnost provozovatele nutná. Nicméně v případě určitých položek, jako jsou odrůdy ovocných stromů v sadu, odhadovaný rok vykloučení apod., mohli provozovatelé poskytnout spolehlivější informace. Za tímto účelem sčítací komisaři v mnoha případech kontaktovali provozovatele a formuláře vyplnili společně. Tento přístup také umožnil aktualizovat údaje o provozovateli.</p> <p>Odhadovaná rozloha sadů jabloní, hrušní, broskvoní a meruněk v roce 2007</p> <table border="1" data-bbox="327 1321 1157 1579"> <thead> <tr> <th>Druh ovoce</th> <th>Odhadovaná rozloha (ha)</th> <th>Rozptyl (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Jablka</td> <td>34 906</td> <td>0,9824</td> </tr> <tr> <td>Hrušky</td> <td>2 878</td> <td>0,5267</td> </tr> <tr> <td>Broskve</td> <td>5 787</td> <td>1,5462</td> </tr> <tr> <td>Meruňky</td> <td>5 216</td> <td>1,3635</td> </tr> </tbody> </table> <p>Souhrnné údaje na úrovni okresů, krajů i celé země byly porovnány s údaji ročních statistik o produkci ovoce a s údaji z předchozích let.</p>	Druh ovoce	Odhadovaná rozloha (ha)	Rozptyl (%)	Jablka	34 906	0,9824	Hrušky	2 878	0,5267	Broskve	5 787	1,5462	Meruňky	5 216	1,3635
Druh ovoce	Odhadovaná rozloha (ha)	Rozptyl (%)														
Jablka	34 906	0,9824														
Hrušky	2 878	0,5267														
Broskve	5 787	1,5462														
Meruňky	5 216	1,3635														
MT	<p>Údaje byly shromažďovány za použití dotazníků pro strukturální šetření v zemědělství, jelikož Malta potřebovala pouze zjistit celkovou rozlohu osázenou broskvoněmi.</p>															
PL	<p>První zjišťování sadů v Polsku proběhlo v roce 1998 a druhé v roce 2004. Obě zjišťování byla provedena pro vnitrostátní potřeby, ale většinou se postupovalo podle metodiky EU. Zjišťování se podobala současnému zjišťování sadů určitých druhů ovocných stromů v roce 2007, ale výsledky se nepředávaly Eurostatu, protože příslušné údaje nebyly od Polska vyžadovány. V roce 2007 proběhlo třetí</p>															

	<p>zjišťování sadů podle požadavků EU a v dubnu 2008 byly výsledky předány Eurostatu. Zjišťování splnilo nejen potřeby Eurostatu, ale i vnitrostátní potřeby.</p> <p>Hlavním cílem posledního zjišťování (v roce 2007) bylo získat údaje o pěstování stolních jablek a stolních hrušek v členění podle čisté rozlohy, odrůdy, stáří stromů a hustoty výsadby, jakož i údaje o pěstování broskví a meruněk v členění podle čisté rozlohy. Rozsah zjišťování byl rozšířen, aby zahrnoval i ukazatele pro potřeby vnitrostátních uživatelů, a to konkrétně další druhy ovocných stromů a keřů a sady s bobulovinami. Součástí zjišťování byly i některé informace o provozovateli a o podniku.</p> <p>Zjišťování bralo v úvahu pouze ty zemědělské podniky, jež produkují ovoce, které je určeno zcela nebo převážně pro trh.</p> <p>Pouze pro vnitrostátní potřeby byly zjišťovány i další ukazatele. Patřily mezi ně rozloha sadu a počet ovocných stromů v jednotlivých věkových skupinách a produkce ovoce těchto druhů: švestky, višně a třešně, meruňky, broskvoně a ořešáky a také jabloně podle typu podnože (zákrsek, čtvrtkmen, polokmen).</p> <p>Rozloha sadu a počet ovocných keřů a rozloha sadů bobulovin – pro vnitrostátní účely – u těchto druhů: líska obecná, angrešt, červený rybíz, černý rybíz, malina, jahoda, zahradní jahoda, aronie, borůvka, vinná réva a další ovocné keře a bobuloviny.</p>
PT	<p>Jelikož se životní prostředí stává čím dál důležitější otázkou na vnitrostátní i evropské úrovni, Portugalsko do dotazníku zařadilo některé zvláštní ukazatele. Patřilo mezi ně přispění k udržitelnému zemědělství a některé dotazy týkající se ekologického chování, zejména prostřednictvím identifikace soustavy pěstebních postupů používaných při produkci ovoce, které souvisí s hospodařením s půdou a s ochranou plodin. Zjišťovala se rozloha zavlažovaných ploch, úroveň a povaha produkce, produkční systém a některé produkční metody.</p> <p>Jelikož se uživatelé značně zajímají o to, jak se ovoce posílá na trh, byl v dotazníku zahrnut také dotaz na způsob uvádění produkce na trh.</p>
RO	<p>Podle směrnice Rady (ES) č. 2006/110/ES byla Rumunsku přiznána výjimka z povinnosti vykazovat údaje o druzích, věkové skupině a hustotě výsadby. S ohledem na tuto výjimku a na vnitrostátní požadavky byly v rámci výše uvedeného zjišťování shromažďovány údaje o rozloze mladých a plodících sadů, rozloze sadů s klesající produkcí, rozloze sadů nově založených v roce 2007, rozloze vykácených sadů, produktivitě a celkové produkci těchto druhů: jablka, hrušky, meruňky, třešně a višně, švestky, broskve, vlašské ořechy a další druhy (lískové ořechy, jedlé kaštiny, kdoule). Experimentálně byly shromažďovány údaje o hustotě plodících sadů, sadů s klesající produkcí a mladých výsadeb. Tyto údaje se sbíraly v rámci ročního zjišťování rostlinné výroby u hlavních plodin, za které zodpovídá národní statistický úřad.</p> <p>Zjišťování rostlinné výroby u hlavních plodin vychází ze vzorku 80 000 zemědělských podniků zastupujících úroveň rozvojových oblastí (NUTS 2) a úroveň okresů (NUTS 3).</p>
FI	<p>Ve Finsku lze tyto údaje spolehlivě získat z celé řady různých zdrojů, jelikož všechny zdroje používají tatáž identifikační čísla. Zveřejněné statistiky lze považovat za spolehlivé, protože jsou především založeny na rejstříkových údajích pokrývajících všechny subjekty. Ke zvýšené míře odpovědí přispěly i telefonické</p>

	<p>rozhovory.</p> <p>Většina údajů pro statistiky jabloňových sadů pocházela z rejstříků integrovaného administrativního a kontrolního systému (IAKS) finské agentury pro záležitosti venkova. Obecní orgány pro podnikání na venkově zadávají většinu těchto údajů z formulářů žádostí o dotace odevzdaných zemědělci zaregistrovanými v jejich obci. Zákon o rejstříku pro podnikání na venkově (1515/1994) požaduje, aby obecní orgány vedly údaje v tomto rejstříku jako důvěrné. Rejstřík podnikání na venkově spravuje finská zemědělská statistická služba (Tike), která je oprávněna používat správní rejstříky pro vypracovávání statistik.</p> <p>Při odhadu potenciálního objemu produkce jsou odhady založené na počtu stromů přesnější než odhady založené na rozloze. Pro zemědělce je také snadnější kategorizovat počet, odrůdu a stáří svých stromů než kategorizovat rozlohu nebo hustotu výsadby.</p> <p>Na základě statistik z roku 2002 a rozhovorů s oborovou zájmovou skupinou bylo rozhodnuto požadovat informace o odrůdě (a rozloze) pouze u obchodně významných odrůd. Seznam odrůd pro zjišťování v roce 2007 byl sestaven na základě nejvýznamnějších odrůd v roce 2002 (22 odrůd). Také byly doplněny dvě nové odrůdy (Rubinola a Rajka), protože se ukázalo, že jejich význam postupně roste. Kvůli severské poloze Finska se odrůdy jableň podstatně liší od těch, které se pěstují v kontinentální Evropě, a mnohé z odrůd pěstovaných ve Finsku již nejsou pro komerční zemědělství významné.</p>
SE	<p>Konečná lhůta pro zjišťování byla stanovena na 26. březen. Do tohoto data odpovědělo 76 % zemědělských podniků. Statistické oddělení švédské rady pro zemědělství považuje tento výsledek za neuspokojivý. Byla zahájena jednání o tom, jak míru odpovědí v budoucnu zvýšit.</p> <p>Rámec zjišťování pěstování určitých druhů ovocných stromů představují zemědělské podniky, které podle statistického rejstříku zemědělských podniků (LBR), pěstují jableň a/nebo hrušně, a také podniky, které podle IAKS požádaly v roce 2007 o podporu na pěstování ovoce pro plochu o rozloze nejméně 0,25 hektaru. Cílovou skupinou zjišťování byly podniky s jableňovými a/nebo hrušňovými sady o rozloze nejméně 0,25 hektaru. Rámcovou cílovou skupinu zjišťování v roce 2007 tvořilo celkem 369 zemědělských podniků.</p> <p>Na základě připomínek podniků obdržených prostřednictvím dotazníků nebo telefonicky lze vyvodit závěr, že dotazník byl považován za obtížně vyplnitelný. Proto byla koncem období zjišťování projednána možnost zjišťování zjednodušit. Švédské radě pro zemědělství byl předán návrh, aby Švédsko bylo v budoucnu osvobozeno od požadavku zahrnout do zjišťování hrušky vzhledem k malému počtu hrušní pěstovaných ve Švédsku.</p>

4. UKAZATELE ZJIŠŤOVÁNÍ

4.1. Posuzovaná rozloha sadů

Obecně by se měla posuzovat čistá rozloha pravidelného sadu. Některé členské státy však použily hrubou rozlohu. V několika málo případech byly zahrnuty přinejmenším některé roztroušené stromy.

4.2. Odrůdy, které jsou předmětem zjišťování (z právních předpisů EU a dalších právních předpisů)

Z rozboru podílu jednotlivých odrůd v rámci daných druhů vyplývá, že došlo ke značnému vývoji souvisejícímu se změnami v preferencích spotřebitelů.

Všechny členské státy poskytly údaje o každé odrůdě, která představuje více než 3 % rozlohy ploch osázených daným druhem.

4.3. Stáří

U všech členských států bylo stáří stromů vypočteno na základě doby jejich výsadby v sadu (podzim nebo jaro).

4.4. Hustota

U většiny členských států byla hustota výsadby vypočtena za základě rozlohy osázených ploch a u některých členských států, jako je například Bulharsko, Německo, Španělsko, Francie, Rakousko a Polsko, byla hustota výsadby vypočtena na základě počtu stromů na hektar.

4.5. Další ukazatele

Některé členské státy shromažďovaly údaje o dalších ukazatelích. Například Francie a Rakousko shromažďovaly údaje o ekologické produkci a marketingové síti. Mezi údaje shromažďované ve Francii patřily údaje o obdělávání půdy, hnojení, postupech ochrany rostlin, věku provozovatele, celkové rozloze podniku a jeho specializaci, v Polsku to zase byly údaje o bobulovinách a třešních atd.

5. SBĚR A ZPRACOVÁNÍ ÚDAJŮ (KONTROLA ÚDAJŮ)

Výsledky zjišťování, které obdržel Eurostat, byly vloženy do databáze produkce, kde byly ověřeny a poté vloženy do databáze pro šíření statistických údajů.

6. POUŽITÍ ÚDAJŮ (ŠÍŘENÍ ÚDAJŮ)

Stejně jako v případě předchozího zjišťování v roce 2002 jsou výsledky zjišťování v roce 2007 bezplatně k dispozici všem uživatelům, kteří mají přístup k internetu, prostřednictvím databáze Eurostatu pro šíření statistických údajů.

7. HLAVNÍ POZNATKY: ROZBOR VÝSLEDKŮ

Některé souhrnné výsledky zjišťování v roce 2007 jsou uvedeny v příloze 4 (viz pracovní dokument útvarů Komise). Rozbor nezahrnuje jablka a hrušky na vaření, jelikož plochy osázené těmito druhy nejsou významné. Podle jednotlivých druhů ovoce lze nejdůležitější poznatky shrnout takto:

Z celkové rozlohy sadů v EU-27 osázených druhy, které byly předmětem zjišťování, se 80 % nachází ve Španělsku, v Itálii, Polsku, Řecku a Francii. Nejběžněji pěstovanými ovocnými stromy v EU-27 jsou jabloně, které jsou osázeny přibližně na třetině ploch, jež byly

předmětem zjišťování. Další třetinu těchto ploch v EU-27 společně zauímají citrusovníky (pomerančovníky, citrónovníky a drobné citrusové plody).

Rozšíření počtu členských států do současné podoby EU-27 s sebou přineslo podstatné zvýšení rozlohy sadů, ve kterých se pěstují stolní jablka, jakož i menší zvýšení rozlohy ostatních ploch, které byly předmětem zjišťování. Rozloha ploch osázených jabloněmi vzrostla více než 2,4krát, hlavně v důsledku připočtení polských⁴ a rumunských jabloňových sadů. Plochy osázené hrušněmi vzrostly o 17 % a plochy osázené broskvoněmi vzrostly o 13 %. Významnější bylo 27% zvýšení rozlohy ploch osázených meruňkami. Co se týče citrusových plodů, zvýšení rozlohy osázených ploch v důsledku posledních dvou rozšíření EU není významné (asi o 1 %).

V EU-27 jsou hlavními pěstiteli jabloní Polsko (165 715 ha), Rumunsko (60 494 ha), Itálie (55 225 ha) a Francie (40 113 ha). Mezi uvedenými dvěma průzkumy se v EU-15 snížila rozloha jabloňových sadů o 11 %. V Itálii jejich rozloha mírně vzrostla, zatímco ve Francii klesla o 16 %.

Největší rozlohu hrušňových sadů v EU-27 mají Itálie (32 075 ha), Španělsko (25 845 ha), Portugalsko (9 228 ha) a Belgie (7 225 ha). Celková rozloha hrušňových sadů v EU-15 klesla v období 2002–2007 téměř o 13 %.

V EU-27 má největší rozlohu ploch osázených broskvoněmi Španělsko (75 118 ha), Itálie (63 754 ha), Řecko (34 127 ha) a Francie (14 308 ha). Španělsko spolu s Itálií představují dvě třetiny celkové rozlohy těchto ploch v EU-27. Španělsko je jediným členským státem EU-15, kde se rozloha broskvoňových sadů zvýšila; v důsledku toho celková rozloha ploch osázených broskvoněmi v EU-15 klesla asi o 6 %.

Největší rozloha meruňkových sadů je ve Španělsku (18 700 ha), které je následováno Itálií (15 649 ha), Francií (13 804 ha) a Maďarskem (4 999 ha). Španělsko a Itálie mají více než polovinu z celkové rozlohy meruňkových sadů v EU-27. Celková rozloha v Itálii se téměř nezměnila, zatímco ve všech ostatních členských státech klesla, s výjimkou významného zvýšení (o 26 %) v Rakousku.

Španělsko má asi 55 % celkové rozlohy pomerančových sadů v EU-27 (158 824 ha). Rozloha 73 786 ha v Itálii představuje čtvrtinu celkové rozlohy v EU-27. Dalšími členskými státy, ve kterých byly pomerančovnickové sady předmětem zjišťování, jsou Řecko, Portugalsko, Kypr a Francie, které společně představují jen 20 % celkové rozlohy pomerančovnickových sadů v EU-27. Celková rozloha pomerančovnickových sadů v EU-15 v letech 2002 až 2007 vzrostla o 10 % díky zvýšením ve Španělsku a Portugalsku. V ostatních členských státech rozloha pomerančovnickových sadů mírně klesla.

Rozloha citroníkových sadů ve Španělsku, která činí 39 859 ha, představuje více než 60 % z jejich celkové rozlohy v EU-27. Druhou největší rozlohu citroníkových sadů (16 634 ha) má Itálie, která představuje asi čtvrtinu z jejich celkové rozlohy v EU-27. Třetí největší rozlohu těchto ploch má Řecko (8 %). Rozloha citroníkových sadů na Kypru, v Portugalsku a Francii společně představuje jen malou část celkové rozlohy v EU-27 (zhruba 1 % nebo méně v každém z těchto členských států). Jelikož rozloha těchto sadů vzrostla jen v Portugalsku,

⁴ Velká část této plochy produkuje jablka, která jsou určena ke zpracování, a tudíž zahrnuje nejen „stolní jablka“, jak požaduje směrnice 2001/109/ES. Je tomu tak v důsledku nemožnosti odlišit v Polsku plochy, kde se pěstují stolní jablka, od ploch, kde se pěstují jablka na zpracování.

zatímco ve všech ostatních členských zemích klesla, bylo celkovým dopadem v EU-15 snížení celkové plochy osázené citroníky.

Španělsko má 116 225 ha ploch, na kterých se pěstují drobné citrusové plody, což představuje tři čtvrtiny z celkové rozlohy těchto sadů v EU-27. Druhým největším producentem tohoto ovoce je Itálie s pouhými 21 998 ha, což představuje asi 15 % z celkové rozlohy v EU-27. Rozloha těchto ploch se zvýšila ve Španělsku a Řecku, zatímco v Itálii přibližně o stejné množství klesla. V důsledku toho zůstala celková rozloha ploch, na kterých se pěstují drobné citrusové plody, víceméně neměnná.

Mezi lety 1997 a 2002 se rozloha sadů v EU-15 snížila přibližně o 187 700 ha (tzn. o 15 % v poměrném vyjádření). Toto snížení bylo zvláště patrné v případě jabloní a broskvoní (oba ukazatele klesly jak v absolutních hodnotách, tak i v poměru k celkové ploše, na které se pěstují tyto druhy ovoce). Naopak vzrostla rozloha ploch, na nichž se pěstují drobné citrusové plody (převážně v důsledku významného zvýšení ve Španělsku). S výjimkou Finska se rozloha ploch osázených ovocnými stromy ve všech členských státech snížila. Tato klesající tendence pokračovala i v letech 2002 až 2007.

Celková rozloha sadů, které byly v EU-15 předmětem zjišťování, klesla od roku 2002 do roku 2007 o 37 621 ha (tzn. o 4 % v poměrném vyjádření). Rozloha ploch osázených pomerančovíky vzrostla o 10 %, zatímco rozloha ploch, na kterých se pěstují drobné citrusové plody, zůstala přibližně neměnná. Rozloha ploch s ostatními druhy ovocných stromů se snížila o 5 % až 13 %. Podle členských států (EU-15) lze nejdůležitější poznatky shrnout takto:

V některých členských státech celková rozloha sadů, které byly předmětem zjišťování, vzrostla. Celková rozloha zkoumaných sadů se zvýšila v Dánsku (o 6 %), Rakousku (o 4 %) a Španělsku (o 3 %). V Dánsku vzrostla rozloha všech ploch, které byly předmětem zjišťování (jabloně a hrušně). V Rakousku rozloha broskvoňových sadů o čtvrtinu klesla, zatímco rozloha všech ostatních sledovaných ploch zaznamenala vzrůst. Došlo také ke značnému zvýšení rozlohy meruňkových sadů (o 26 %). Ve Španělsku došlo k významnému zvýšení rozlohy ploch osázených pomerančovíky (o 21 %) a méně významnému zvýšení u ploch, na nichž se pěstují broskve a drobné citrusové plody. Rozloha ostatní sledovaných ploch se snížila, přičemž tento pokles byl zvláště významný u jabloňových sadů (snížení o jednu třetinu).

V některých jiných členských státech došlo ke zmenšení celkové sledované plochy, jakož i ke snížení u všech sledovaných druhů ovocných stromů. Celková rozloha klesla dosti významně ve Francii, Finsku, Švédsku a Spojeném království (o 15 až 20 %), zatímco v Lucembursku sady s tržní produkcí ovoce téměř zcela vymizely. V Německu a Irsku byl pokles rozlohy celkové sledované plochy jen velmi malý (méně než 1 %).

Ve zbývajících členských státech se celková rozloha sadů se sledovanými druhy ovocných stromů snížila, přestože u některých sledovaných druhů došlo k nárůstu. Například v Řecku se o třetinu zvýšila rozloha ploch, na kterých se pěstují drobné citrusové plody, zatímco všechny ostatní rozlohy klesly. V Itálii klesla celková sledovaná rozloha o 8 %. Došlo k mírnému nárůstu u jabloňových a meruňkových sadů a k poklesu u ostatních typů sadů. K dosti velkému snížení došlo v rozloze ploch pro pěstování drobných citrusových plodů (o 22 %), hrušek (o 17 %) a broskví (o 13 %). V Portugalsku došlo k velkému zvýšení rozlohy citroníkových sadů, zatímco rozloha všech ostatních ploch klesla, u některých podstatně

(broskve a meruňky). V Belgii a Nizozemsku celková rozloha klesla asi o 4 % v důsledku kombinovaného snížení rozlohy jabloňových sadů a zvýšení rozlohy hrušňových sadů.

8. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Ve srovnání s dřívějším zjišťováním lze od roku 2002 pozorovat pokrok, co se týče „posuzované rozlohy sadů“. Téměř všechny členské státy opět vykázaly výsledky zjišťování v roce 2007 za čistou rozlohu sadů („čistou rozlohou“ se rozumí plocha, kterou zaujímají jen stromy).

Díky výše uvedeným zlepšením, zejména v souvislosti s jednotným používáním pojetí čisté rozlohy, lze výsledky zjišťování v roce 2007 považovat celkově za uspokojivé. Co se týče budoucích zjišťování, měla by se zvážit aktualizace seznamu odrůd a kódů a také sjednocení mezních hodnot. Měla by se prozkoumat možnost určení synergií s jinými statistickými postupy a/nebo používání administrativních zdrojů.

Na základě shrnutí připomínek uvedených ve zprávách jednotlivých členských států může Komise vyslovit závěr, že členské státy neměly s prováděním zjišťování žádné závažné obtíže. Toto zjišťování poskytuje spolehlivý odhad stavu sadů v EU u sedmi druhů ovoce (a ještě většího počtu v některých členských státech) stanovených v právních předpisech EU.

Kromě toho lze konstatovat, že většina členských států považuje toto zjišťování za velmi užitečné, jelikož nejenže poskytuje údaje o velmi důležitém zemědělském odvětví, ale přináší také informace, které jsou velmi užitečné i pro další statistické účely, jako jsou například zemědělské účty.